

HD usluge d.o.o.
Zagreb
Trg Drage Iblera 9.
www.hdusluge.hr
info@hdusluge.hr

RAD I ZAŠTITA NA RADU

Pogled u prošlost

Autor:
Zvonko Kardum

Što je svrha zaštite na radu ?

Sprečavanje nesreća, ozljeda i zdravstvenih oštećenja na radu i u vezi s radom, ili bar oticanje odnosno umanjivanje njihovih štetnih posljedica, izbjegavanje profesionalnih i drugih bolesti

Ostvarivanje sigurnih uvjeta rada svim osobama na radu, bez opasnosti po život izdravlje

Zaštita na radu kroz povijest

Početak zaštite na radu javlja se onog trenutka kada je naš drevni predak u davnoj povijesti u spilje pokušavao klesanjem kamena o kamen izraditi oruđe ili oružje.

Ozljede koje su se nedvojbeno dešavale uzrokovane su najčešće zbog nedovoljne vještine i spretnosti, a da bi ih izbjegli naš predak je usmenim upozorenjem prenosio iz generacije na generaciju.

Pisani dokument

U najstarijim civilizacijama staroga svijeta zaštita na radu je važan dio gospodarstva u funkciji očuvanja života i zdravlja robova kao bitnog ekonomskog resursa.

Najstariji sačuvani pravni dokument Hamurabijev zakonik izrađen 1755 godine prije Krista, koji na indirektni način govori o zaštiti i sigurnosti čimbenika tadašnjih procesa društvene proizvodnje i robovskog rada.

Pisani zapisi

Židovi su u svetom pismu u Starom zavjetu (zbirka raznovrsnih spisa – koji su nastajali tijekom više od 1000 godina prije Krista), kao najvećem autoritetu (ljudska i Božja riječ), između ostalog napisali i sljedeće:

..kada gradiš dom svoj i podižeš krovište, osiguraj se od pada da vlastitom krvlju ne ukaljaš svoje ognjište.

Možemo utvrditi da je ova mjera zaštite na radu kao takva i danas može mnogima korisno poslužiti i u ukazati na često puta ignoriranu a stvarno prisutnu opasnost.

**Kada je u povijesti
zabilježen početak
primjene mjera
zaštite na radu ?**

- općenito - zaštita na radu datira otkad i sam rad
- ozljede na radu zabilježene su u povijesti prilikom gradnji piramide u Egiptu
- u povijesti neki pronađenak slijedi i zaštita, npr. igla - naprstak
- kao društveni problem javlja se usporedo s industrijskom revolucijom uz koju je povezan društveno zabrinjavajući broj i intenzitet ozljeda i zdravstvenih oštećenja na radu ili u vezi s radom
- masovno ozljeđivanje radnika vezano je uz primjenu parnog stroja, zatim el.energije, da bi uvelo maha sa širom primjenom motora na unutarnje sagorijevanje te razvojem motorizacije

Zakoni iz zaštite na radu

- Prvi zakon o zaštiti rada - Zakon o zaštiti dječjeg rada donesen je u Engleskoj 1802. godine - njime su utvrđeni radni uvjeti šegrta i zabrana njihova rada noću
- Prvi zakon kojim je instituirana inspekcija rada - Engleska, 1833. g., revizijom tog zakona 1844. g. propisane su odredbe o zaštitnim uređajima na strojevima i utvrđena obveza prijavljivanja povreda na radu, te ostale obveze poslodavca
- Polovinom 19. stoljeća u Engleskoj je ograničeno radno vrijeme na 10 sati
- Sličan razvoj slijedio je i u drugim industrijski razvijenim zemljama u Evropi
- Amerika - prvi zakon o zaštiti od povreda u tvornicama donesen je 1877. g u Massachusettsu, a o obveznoj prijavi ozljeda na radu 1886. g.

Hrvatska donosi prvi propisi iz zaštite na radu

- 1835. g. - Dubrovački statut,
- Vinodolski zakonik, - privremeni služinski red - primjenjuje se austrijsko zakonodavstvo,
- Pitanja radnih odnosa bila su regulirana Trgovačkim zakonom od 1862. g.,
- Rudarskim zakonom od 1854.,
- Zakonom o zanatstvu od 1869.,
- Pravilnik za služinčad za Dalmaciju i Istru 1854.
- Opći građanski zakon od 1852. g.,
- Trgovačkog zakona od 1875.,
- Obrtnog zakona od 1884., koji je sadržavao odredbe o zaštiti djece u tvornicama,
- Služinski red za ladanje 1853., i za gradove od 1857. g.

Umjesto zaključka

Sa sigurnošću možemo ustvrditi da zaštita na radu zapravo je stara koliko i sam ljudski rad.

Kada čovjek nešto raditi unaprijed razmišlja o svojoj sigurnosti te promišlja kako će i na koji način, te čime izvršiti određeni zadatak.

Osnov svega treba biti da čovjek obavljačući neki radni zadatak ne ugrozi život i zdravlje bilo sebe ili drugih sudionika u radu.

PITANJA?

